

Lue pakkausmerkintöjä ja tee oikeita valintoja lemmikkisi parhaaksi

Pakkausmerkinnät ovat tärkeä osa lemmikkieläinten ruokien laatua ja turvallisuutta, ja ne tulee olla saatavilla myös irtonaisena myytävien tuotteiden yhteydessä. Kauppojen hyllyillä on monipuolinen valikoima lemmikkieläinten ruokia, jotka valmistetaan pääasiassa jossakin muussa EU-maassa kuin Suomessa tai EU:n ulkopuolella. Pakkausmerkintöjä koskevat vaatimukset ovat EU-maissa samat ja ne koskevat myös EU:n ulkopuolella valmistettuja tuotteita. Merkintöjen kieli vaihtelee maan mukaan ja Suomessa pakkausmerkintöjen tulee olla suomen- ja ruotsinkielellä. Nettopaino tai -tilavuus on pakollinen merkintä, jonka avulla kuluttaja pystyy vertailemaan tuotteita ja arvioimaan rahoilleen saamaansa vastinetta.

Lemmikkieläinten ruoka kuuluu rehulainsäädännön piiriin, ja siksi myös lemmikkien ruokiin liittyen lainsäädäntö puhuu rehuista.

Oikea ruoka eri elämänvaiheeseen

Pakkausmerkinnät ja etiketti kertovat, mille lemmikkieläinlajille ruoka on tarkoitettu ja minkä tyyppinen ruoka on kyseessä. Ruoka voi olla sellaisenaan käytettävä, koko lemmikin päivittäisen ravinnontarpeen tyydyttävä täysrehu. Täydennysrehut puolestaan ovat jonkin ravintoaineen, kuten valkuaisen tai kivennäis- ja hivenaineiden sekä vitamiinien suhteen muuta ruokintaa täydentäviä ruokia. Rehuaineita ovat mm. auringonkukansiemenet ja eläinperäiset makupalat, kuten kypsennetyt siankorvat ja puruluut. Pakkauksessa on usein myös se tieto, mihin lemmikin elämänvaiheeseen ruoka on tarkoitettu. Mm. pennuille ja aikuisille on omat ruokansa, kuten myös aktiivisille ja vähän liikkuville lemmikeille. Käyttöohje on pakollinen tieto rehuseoksissa, se kertoo mm. annostussuosituksen.

Ei terveysväittämiä vaan erityisruokavalioida

Lemmikkieläinten ruoasta ei saa esittää väittämiä, jotka liittyvät sairauksien ehkäisyyn, hoitoon tai parantamiseen. Terveysvaikutteisia eli funktionaalisia lemmikkien ruokia, ravintolisiä tai lisäravinteita ei ole olemassa. Sen sijaan johonkin tiettyyn ravitsemukselliseen tarkoitukseen eli erityisruokavalioksi on tieteellisen tutkimusaineiston perusteella hyväksytty ruokia, kuten esim. erilaisten virtsakivien liuottaminen ja ylipainon vähentäminen kissoilla ja koirilla. Näiden ruokien pakkausmerkinnöissä kerrotaan ko. ravitsemuksellinen tarkoitus ja suositellaan pyytämään eläinlääkärin tai eläinravitsemuksen asiantuntijan lausuntoa ennen käyttöä. Kaikki lemmikkien ruokien pakkauksissa, mainonnassa ja markkinoinnissa esitetyt väittämät eivät kuitenkaan liity erityisruokavalioiden eikä niiden väitettyjä vaikutuksia ole arvioitu tieteellisesti.

Koostumustietojen avulla valitset tai vältät

Lemmikin ruoan pakkausmerkinnöissä valmistusaineet nimetään joko yksittäisinä valmistusaineina (rehuaineina), esim. naudanliha, kanajauho, sokerijuurikasleike, natriumkloridi (suola) tai ryhmänä, kuten liha- ja eläinperäiset tuotteet, vilja, kivennäisaineet. Valmistusaineet tai ryhmät luetellaan määrällisesti suurimmasta pienimpään. Tarkkoja määriä ei vaadita. Koostumustietojen perusteella lemmikin omistaja voi valita sellaista ruokaa, jonka valmistusaineita hän pitää hyvänä lemmikilleen. Toisaalta kuluttaja voi myös välttää sellaisia valmistusaineita, joiden tietää olevan sopimattomia ja aiheuttavan esim. yliherkkyysoireita. Kun valmistusaineiden merkinnässä käytetään ryhmänimiä, ei yksittäisiä aineksia, esim. viljalajia tai kivennäisaineita, saa tietoon muutoin, kuin kysymällä ruoan valmistajalta tai tuojalta. Merkintä muuntogeenisistä aineksista tai luonnonmukaisella tuotantotavalla tuotetuista raaka-aineista löytyy pakkauksesta kunkin valmistusaineen kohdalta.

Ravintoaineet ja rehun lisäaineet

Ravintoainekoostumuksessa ilmoitetaan täysrehun sisältämien pääravintoaineiden eli valkuaisen, rasvan, kuidun ja epäorgaanisen aineksen (tuhka/hehkusjäänös on kivennäisainetta) määrä. Kivennäisaineita sisältävän täydennysrehun pakkauksessa on ilmoitettava kalsiumin, natriumin ja fosforin määrät. Jos lemmikin ruokaan on lisätty rehun lisäaineiksi kuuluvia A- ja D-vitamiineja ja hivenaineita (mm. kupari, sinkki, seleeni), näkyvät niiden määrät ja yhdisteet niin ikään pakkauksessa. Sen sijaan ihan kaikista muista lisäaineista, kuten säilöntä-, aromi-, väri- ja happamuudenestoaineista, ei tarvitse ilmoittaa määrää tai nimeä, vaan pakkausmerkinnässä riittää tieto, että lemmikin ruoka sisältää EU:ssa hyväksytyjä rehun lisäaineita. Jos kuitenkin jokin ravinto- tai valmistusaine mainitaan korostetusti pakkauksessa joko sanoin tai kuvin, tulee sen määrä aina ilmoittaa.

Ruoat on voitava jäljittää

Eränumero on pakollinen tieto lemmikin ruoan pakkausmerkinnöissä, koska ruokaan kohdistuvan laatu epäilyn tai todetun virheen vuoksi kyseinen erä on voitava jäljittää ja vetää pois myynnistä. Eränumerona voidaan käyttää jotakin numero- tai kirjainyhdistelmää, valmistus- tai pakkauspäivämäärää tai säilyvyystakuupäivämääriä. Alkuperämaata ei ole pakollista ilmoittaa, mutta tuotteen merkinnöistä vastaavan tahon yhteystiedot ovat pakollisia. Yhteystiedot voivat olla jonkin toisen EU-maan yrityksen tietoja.

Lemmikin ruoka ei säily ikuisesti

Lemmikkieläinten ruoan valmistajan tai tuojan on annettava ruoalle säilyvyystakuu, joka tarkoittaa päiväystä, johon asti tuote asianmukaisesti varastoituna säilyttää ominaisuutensa. Lemmikin ruoan vähimmäissäilyvyys ilmoitetaan parasta ennen - tai käytettävä ennen - merkinnöillä. Vähimmäissäilyvyysaika voidaan ilmoittaa myös ajanjaksona valmistuspäivästä. Käytettävä ennen -merkintää käytetään mikrobiologisesti rajoitetusti säilyvälle ruoalle eikä tuotetta saa myydä tuon päivämäärän jälkeen. Parasta ennen -päiväyksen jälkeen voi lemmikkien ruokaa myydä, jos sen käyttökelpoisuus on varmistettu. Valmistaja ei päivämäärän jälkeen enää kuitenkaan takaa esim. vitamiinien säilyvyyttä.

Entiset elintarvikkeet

Mikäli lemmikkieläimille myydään alun perin ihmisille tarkoitettuja elintarvikkeita, joiden parasta ennen -päiväys on ohitettu, riittää elintarvikkeen tuoteseloste, kunhan käyttötarkoitus on muutettu sekä säilyvyys ja soveltuvuus eläinruokana on tarkistettu. Entisiä elintarvikkeita lemmikkien ruoaksi myytäessä ne tulee merkitä selvästi, jotta kuluttaja tietää mitä ostaa. Käytettävä ennen -merkinnän umpeuduttua elintarviketta ei saa myydä lemmikkieläinten ruoaksi ellei sitä ole pakastettu.

Lisätietoja voi kysyä valmistajalta tai markkinoijalta

Lemmikkieläinten ruokien valmistajat, tuojat ja markkinoijat vastaavat tuotteidensa laadusta ja turvallisuudesta sekä pakkausmerkinnöistä. Jos lemmikin ruoassa tai pakkausmerkinnöissä epäillään olevan jotakin ongelmaa, tulee ensisijaisesti kääntyä kaupan ja tuotteen valmistajan, tuojan tai markkinoijan puoleen. Myös Ruokaviraston rehujaostoon voi olla yhteydessä, jos asia ei selviä em. tahojen kautta: rehukyselyt@ruokavirasto.fi.